

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки
Бібліотека

Серія "Дослідники Волині. Дати і долі"
Вип. 13.

Якуб Гофман
(1896–1964)

Біобібліографічний нарис до 120-річчя від дня народження

ЛУЦЬК – 2016

Біографічний нарис

Якуб Гофман – польський освітній діяч, краєзнавець, організатор досліджень у галузях історії, етнології, історичної бібліографії Великої Волині.

Народився 19 березня 1886 року у місті Коломия (тепер Івано-Франківська область) в сім'ї вчителя. Схильність до вчительської праці Гофман успадкував від батька з юних років. За браком коштів не міг регулярно навчатись і займався самоосвітою. Під час Першої світової війни у 1918 році склав екзамен за сьомий клас. У 20–30-х роках працював у школах вчителем та займався позашкільною освітою і діяльністю. Вже після демобілізації у 1925–1926 роках навчався у Кракові на вищих учительських курсах. Якуб Гофман був учасником Першої світової війни у складі австрійської та польсько-більшовицької армії у 1919-1920 рр. Двічі нагороджений високою польською військовою відзнакою – орденом „Хрест Величний”. Після закінчення військової служби 1921 р. Якуб Гофман розпочав педагогічну діяльність у Західній Білорусі та Підляшші – в містах Ліді, Леховичах та Барановичах. Найбільш плідний період його діяльності розпочався у м. Рівному з 1923 року та продовжувався до початку сорокових років.. У Рівне Гофман приїхав на виклик керуючого Волинською кураторією (управління народною освітою) з метою організації відділу позашкільної освіти. З 1925 року повернувся на педагогічну роботу, працював у школах Рівного. У 1924 році Президія охорони пам'яток доісторичної доби призначає його уповноваженим з державної охорони доісторичних пам'яток на території Волинського воєводства. У 1927–1939 рр. він був головою керівництва Спілкою польських вчителів шкіл воєводства. З 1930 р. співпрацював із Спілкою сільської молоді. З 1932 року Якуб Гофман – голова Спілки польських легіоністів у Рівному. Найвагомішою справою його життя, яка суттєво вплинула на розвиток волинської історіографії, археографії, етнології, краєзнавства, бібліографії, було видання „Рочніка Волинського” (*Rocznik Wołyński*). Він був засновником і головним редактором цього видання, яке виходило у місті Рівному у 1930–1939 рр. Всього було випущено вісім томів. У 1940 році після встановлення на землях Західної України тоталітарного більшовицького режиму Якуб Гофман був арештований і став в'язнем сталінських таборів. Після звільнення служив в армії генерала Андерса на Близькому Сході. З 1951 року проживав у Великобританії, де брав активну участь у роботі над польськими історичними часописами. Помер Якуб Гофман у Лондоні 27 грудня 1964 р.

Велика праця Якуба Гофмана в галузі бібліографії Великої Волині і нині є неоціненним внеском в розвиток історичної Волиніани.

Рекомендовані джерела:

1. Ковальський М. Гоффман Якуб (Hoffman Jakub) (1896–1964) [Електронний ресурс] / М. Ковальський // Острозька академія XVI–XVII ст. : енциклопед. вид. – Острог, 2008. – С. 92–93. – Режим доступу : http://www.oa.edu.ua/doc/enc/Encyklopediya_1.pdf . – 16.01.16. – Назва з екрану.

2. Костриця М. Ю. Гоффман Якуб / М. Ю. Костриця // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України. – Київ, 2006. – Т. 6. – С. 338.

92.0(4УКР)

Е 64

3. Охріменко Г. Якуб Гоффман (1896–1964) / Г. Охріменко // Нариси культури давньої Волині / за заг. ред. Г. Охріменка. – Луцьк, 2006. – С. 19.

63.4(4УКР-4ВОЛ)

Н 28

4. Патрикей С. Створення краєзнавчих бібліографічних покажчиків про історико-географічні регіони України у міжвоєнний період (1918-1939) / С. Патрикей // Бібліотечний вісник. – 2015. – № 1. – С. 22–26. – Я. Гоффман – головний редактор продовжуваного видання «Rocznik Wołyński» у Рівному.

5. Терський С. Історико-археологічне вивчення літописної пересипниці [Електронний ресурс] / С. Терський // Княжа доба: історія і культура : зб. наук. пр. / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів, 2013. - Вип. 7. - С. 256-271. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/kdik_2013_7_24 . – 16.01.16. – Назва з екрану. – Є інформація про Я. Гоффмана.

6. Шостак І. В. Освітня діяльність Римо-Католицької Церкви на українських землях у складі Російської імперії у XIX столітті: проблеми історіографії [Електронний ресурс] / І. В. Шостак // Педагогічний дискурс : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки Нац. акад. пед. наук України, Хмельниц. гуманіт.-пед. акад. – Хмельницький, 2013. - Вип. 15. - С. 763-767. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2013_15_156 . – 16.01.16. – Назва з екрану. – Я. Гоффман – редактор матеріалів у «Щорічнику Волинському» («Rocznik Wołyński»), який виходив у Рівному.

7. Ярмошик І. І. Історико-краєзнавчі дослідження Якуба Гоффмана (1896–1964 рр.) та його педагогічно-організаційна діяльність у справі вивчення Волині у 1930-х роках [Електронний ресурс] / І. І. Ярмошик // Інтелігенція і влада Інтелігенція і влада. Серія: Історія : громад.-політ. наук. зб. / Одес. нац. політехн. ун-т. – Одеса, 2010. - Вип. 20. - С. 240-251. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/iiv_2010_20_28 . – 16.01.16. – Назва з екрану.

Якуб Гофман (1896-1964) [Електронний ресурс] : біобібліогр. нарис до 120-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2016. - Бібліогр.: 7 назв. – (Дослідники Волині. Дати і долі ; вип. 12).

До уваги читачів - основні віхи життєпису польського освітнього діяча, краєзнавця, організатора досліджень у галузях історії, етнології, історичної бібліографії Великої Волині Я. Гофмана та рекомендовані бібліографічні матеріали про його творчу діяльність.

ББК 63.3(4УКР-4ВОЛ)я1